

De wereld heeft er een be-
devaartplaats bij: aan de oe-
vers van het Meer van Genève
opende onlangs Chaplin's
World, een museum van
60 miljoen euro op de plek
waar Charlie Chaplin, de
grootste filmster aller tijden,
de laatste vijfentwintig jaar
van z'n leven doorbracht. Zijn
zoon Eugene (63) is één van de
drijvende krachten achter het
project: 'Maar de sofa uit 'City
Lights' heb ik gehouden: ik
gebruik 'm om tv te kijken.'

Peter Schoenaerts

Charlie
Chaplin en
Oona O'Neill
kregen samen
acht kinderen,
van wie
Eugene (rechts
onderaan) het
vijfde was.

was van New York naar Londen, bereikte hem het bericht dat zijn visum was ingetrokken: de Amerikanen verdachten hem ervan een communist te zijn. Woevend besloot Chaplin nooit meer naar Amerika terug te keren. Op dat moment was hij al tien jaar getrouwd met **Oona O'Neill**, de dochter van toneelschrijver en Nobelprijswinnaar **Eugene O'Neill**, die zijn dochter vanwege dat huwelijk ontferd had. Het gezin vestigde zich noodgedwongen in Zwitserland, op een 19de-eeuws landgoed te midden van 14 hectare natuurpracht. Chaplin bracht er de herfst van zijn leven door, met uitzicht op de imposante Alpen en het uitgestrekte Lac Léman.

BOWIE EN THE STONES

Charlie en Oona kregen acht kinderen, van wie Eugene het vijfde was. Hij werd in 1953 geboren in het imposante huis in Corsier-sur-Vevey, op een uurtje rijden van Genève. Hij is minder bekend dan zijn oudste zus **Geraldine Chaplin**, die furore maakte door haar rol naast **Omar Sharif** in 'Doctor Zhivago', al heeft ook hij zijn sporen verdiend in de showbizz.

Als Eugene café-brasserie The Tramp binnenkomt, maakt hij eerst een praatje met de ser-

HUMO Uw ouders vernoemen u naar uw grootvader. Denkt u dat uw moeder hem miste?

Eugene Chaplin «Daar ben ik zeker van. Hij was net gestorven toen ik werd geboren. Ze heeft me later veel over hem verteld. Probeerde me zijn toneelstukken te laten lezen, maar ik was er nog veel te jong voor.

»Tja, dat huwelijk van mijn ouders. Ik begrijp dat mijn grootvader er tegen was: mijn moeder was jong, schattig, én koppig – dat kon haar vader niet verdragen. Dat mijn vader zoveel ouder was hielp ook niet (toen ze trouwden was Oona 18, en Charlie 54, red.).»

HUMO De Chaplin-kinderen gingen allemaal naar scholen in de buurt. Welke taal spraken jullie?

Chaplin «Thuis moesten we Engels praten, omdat mijn vader geen Frans verstond. Maar op school en met elkaar spraken we Frans.»

HUMO Uw broers en zussen gingen het theater en de filmwereld in. U bent geluidstechnicus geworden.

Chaplin «Ik ben ook in Londen naar de toneelschool gegaan, maar kwam er al snel achter dat ik geen acteertalent had. Het werk achter de schermen sprak me meer aan.

tijd! Onze eerste klanten waren **The Rolling Stones**. Ik heb een paar maanden met hen aan de 'Black and Blue'-plaat gewerkt. En na de Stones kwamen **Emerson, Lake & Palmer**. En **Yes**.

»Sommige van de mensen met wie ik daar samenwerkte, zijn vrienden geworden: **David Bowie**, **Freddie Mercury** en **Queen**. Toen David in Berlijn 'Heroes' had gemaakt, kwam hij naar ons voor de finale mix. Hij had een huis in de buurt en is geregeld bij ons thuis op bezoek gekomen.»

HUMO Keek u op naar al die rocksterren?

Chaplin «Bwa, ik was niet onder de indruk. We zijn allemaal mensen, toch? Dat gezegd zijnde: de enige fanclub waar ik als tiener ooit lid van ben geweest, was die van Bowie. En jaren later zaten we gewoon samen te werken!»

HUMO Kon uw vader de muziek van de jaren 60 en 70 appreciëren?

Chaplin «Dat denk ik niet. Hij hield meer van passionele, emotionele muziek. Orkesten. Tsjaikovski en zo. Hij was een grote fan van klassieke muziek.»

HUMO Ik heb zijn film 'The Kid' uit 1921 eens gezien met live pianobegeleiding.

Chaplin «O, daar hield hij niet van. Die improviserende pianospelers irriteerden hem. Daarom is hij later in zijn leven zelf muziek gaan schrijven voor zijn oude stille films.

»'The Kid' zou je moeten zien met een heel orkest! Eerlijk waar: briljant, zeer ontroerend. Mijn vader onderstreepte grappige momenten bijvoorbeeld met romantische muziek. De meeste soundtracks, ook voor die oude films, heeft hij hier in Zwitserland gecomponeerd.»

COMPROMISSEN

De classicistische *manoir* waar Eugene geboren werd en waar hij en zijn broer **Michael** tot en-

kele jaren geleden zelf nog huisden met hun gezinnen, is nu omgebouwd tot een museum. In de villa krijg je een idee van hoe de Chaplins er in de jaren 70 woonden; naast het huis staat een gigantische replica van een Hollywoodstudio waar je doorheen Chaplins carrière wandelt, tussen de beroemdste decors uit zijn films en een heleboel wassen beelden van Chaplin en zijn tegenspelers. De filmfragmenten die in het museum te zien zijn, hebben – soms na bijna een eeuw – nog niets van hun aantrekkingskracht verloren. En iedereen vergaapt zich aan originele rekvisieten als de bolhoed en wandelstok van de zwerver, Chaplins bekendste personage, en twee van Chaplins Oscarbeeldjes – het derde en oudste werd recent uit een kluis gestolen. Opmerkelijke anekdote: na zijn verbanning ging Chaplin nog één keer terug naar Amerika, in 1972, om in ►

Rond 1920 was Charlie Chaplin de vernieuwendste en invloedrijkste filmster van Hollywood.

BELGAIMAGE

‘Ik heb me nooit proberen te tegenover mijn ouders’

Het was in armoedige omstandigheden dat Charles Chaplin in 1889 het levenslicht zag in Londen. Zijn ouders – variétéartiesten – konden niet voor hem zorgen: vader dronk zich op jonge leeftijd dood, moeder had psychische problemen. Als tieners

overleefden Charlie en zijn vier jaar oudere halfbroer **Sydney** door baantjes in *music halls*. In 1908 tekende hij zijn eerste contract bij een rondreizend theatergezelschap, als komische pantomimespeler.

Van het één kwam het an-

der en een decennium later was Chaplin de vernieuwendste en invloedrijkste filmster die Hollywood ooit zou kennen. Chaplin had de bekendste kop op aarde en het geld stroomde binnen. Maar al dat succes leverde hem natuurlijk

ook vijanden op. Zijn drie mislukte huwelijken met tienermeisjes en zijn ontelbare affaires werden breed uitgesmeerd in de media. Hét dieptepunt in Chaplins leven valt in 1952. Terwijl hij voor de filmpremière van 'Limelight' per schip op weg

bewijzen

veerster. Enkele Zwitsers uit de buurt feliciteren hem met het museum, bescheiden en met een brede, ietwat verlegen glimlach neemt hij de complimenten in ontvangst. Daarna verontschuldigt hij zich omdat hij ons liet wachten.

»In Montreux was het casino eind 1971 afgebrand tijdens een **Frank Zappa**-concert – **Deep Purple** heeft er 'Smoke on the Water' over geschreven. Toen het nieuwe casino – mét opnamestudio – openging, ben ik er gaan solliciteren. Geweldige

► Hollywood een Oscar voor zijn hele carrière in ontvangst te nemen. De staande ovatie die hij toen kreeg, duurde twaalf minuten.

HUMO Dit museum is indrukwekkend.

Chaplin «En toch is het moeilijk geweest. De familie wilde eerst niet dat er aan deze plek geraakt werd. Men schatte dat er 300.000 mensen per jaar door ons huis zouden lopen! Daar waren dus wel wat verbouwwerken voor nodig. We hebben elkaar moeten overtuigen.

»Weet je, mijn broer en ik hebben hier nog lang gewoond nadat mijn moeder gestorven was (op 66-jarige leeftijd, in 1991, red.). Het gemeentebestuur vroeg ons al jarenlang om een museum. Ze hadden één of twee plaatsen gesuggereerd, maar het kwam er gewoon niet van. En op een dag kreeg ik telefoon van een architect: ‘Mogen we het in jullie huis doen?’ Zo is het begonnen.

»Alle broers en zussen stonden erop dat de geest van onze vader hier duidelijk aanwezig bleef. En dat heeft tijd gekost, en veel compromissen, zowel van de familie als van het museum zelf. Nu, het museum móést eigenlijk wel hier komen. We hadden er één kunnen oprichten in Londen of Los Angeles, maar mijn vader heeft maar tot zijn 18de in Londen gewoond, en de Verenigde Staten hadden hem eruitgegooid.»

HUMO Wie het huis betreedt, wordt in de hal begroet door een levensecht wassen beeld van uw vader. Voelt dat niet raar aan?

Chaplin «Om eerlijk te zijn: ik was daar geen voorstander van. Maar mijn vrouw zei: ‘Jij houdt er niet van omdat hij daar nooit op die manier in de hal gestaan heeft; de mensen die hem nooit gekend hebben, zullen het fantastisch vinden.’ Ze had gelijk.»

HUMO De wassen beelden zien er angstaanjagend realistisch uit.

Chaplin «Absoluut. Ik ben er een keer of vijf voor naar Parijs geweest, om de poppen te be-

oordelen. Niet makkelijk, hoor. Ze wilden dingen horen als: de ogen moeten wat breder of de oren wat groter, de tanden een tikje anders.»

HUMO Hoe vreemd is het om het huis waarin u opgroeide en jarenlang woonde plots als een attractie te zien?

Chaplin «Het is héél raar. Toen ik hier mijn eerste interviews moest geven, zei de persverantwoordelijke: ‘U hebt een interview in de living, ik breng u erheen.’ En mijn reactie was: ‘Ik weet wel waar mijn living is.’ En op een ochtend was ik te vroeg, het huis was nog op slot. Ik dacht bij mezelf: ‘Ik kan toch door de keuken gaan.’ Maar die bestaat nu niet meer, natuurlijk.»

KERMIT DE KIKKER

Multimiljonair Chaplin heeft zijn bescheiden afkomst nooit verloochend: zijn werk had altijd een sociale inslag. Tijdens de Grote Depressie maakte hij de film ‘Modern Times’ om de *condition humaine* van zijn tijd te vatten. Hij toonde hoe de arbeiders in de fabrieken robots werden. Op een bepaald moment wordt zijn personage zelfs opgeslokt door de machine: één van de meest iconische filmscènes van de 20ste eeuw. In ‘The Great Dicta-

‘Met mijn vader sprak ik over de Vietnamoorlog of de moord op Kennedy, bijna nooit over zijn werk’

Charlie Chaplin (midden) met het echtpaar Einstein op de première van de film ‘City Lights’ (1931).

tor’ (1940) haalde Chaplin zwaar uit naar de fascistische machthebbers in Duitsland en Italië. **Hitler** voelde zich zo te kakken gezet dat hij Chaplins films verbood.

Chaplin stond erom bekend op geen dollar te kijken. Vaak veranderde hij van mening tijdens het filmen, en dan legde hij het productieproces stil om na te denken of nieuwe decors te laten bouwen – ondertussen betaalde hij zijn personeel gewoon door. Hij was een perfectionist die er niet voor terugdeinsde honderden takes te maken voor één scène.

HUMO Hebt u ooit de plaatsen bezocht waar uw vader gewerkt heeft?

Chaplin «Jazeker. Jaren gele-

den ben ik in de Chaplin Studios geweest, vlakbij Sunset Boulevard in Hollywood. Op dat moment waren ze in het bezit van **Jim Henson** (de bedenker van The Muppets, red.). Een beetje raar was het wel: er stond een groot standbeeld van Kermit de Kikker op het dak, mét bolhoed en wandelstok!

»Wat ik mooi vind aan die studio’s: mijn vader liet ze zo bouwen dat ze op Engelse cottages leken. Helemaal anders dan bijvoorbeeld de hangars van Warner Brothers. De studio van mijn vader paste perfect in die tijd: er waren toen nog geen spots, er was amper elektriciteit (in die tijd filmde men buiten of in studio’s zonder dak, zodat het zonlicht gebruikt kon worden, red.). En hij liet dan ook nog eens huisjes rond de studio’s bouwen, waar de acteurs konden logeren. Erg bijzonder.»

HUMO Was het voor u moeilijk om aan de verwachtingen van de mensen te voldoen? Ik kan me voorstellen dat u steeds met uw vader vergeleken werd.

Chaplin «Ik heb daar niet onder te lijden gehad omdat ik geen acteur ben. Zoiets zit ook in je hoofd: als je je probeert te bewijzen tegenover je ouders, tja, dan zal het niet gemakkelijk zijn. Ik heb dat nooit gehad.

BELGAMAGE

En als mensen toch gaan vergelijken, kun je daar niks aan doen. Ik heb geregeld te horen gekregen: ‘Je lijkt op je vader.’ Tja, *that’s life* (*lacht*).

»Ik heb mijn vader enkel in Zwitserland gekend, ik ben hier geboren. De tijd die we samen doorbrachten was... rustig en mooi. Maar mijn broer Michael is ouder, die kende vader al in Amerika. Voor hem was het lastiger: hij verhuisde naar hier toen hij 7 was en al wat minder begon te gehoorzamen. Daar kwamen dan conflicten met mijn vader van. Michael heeft dus andere herinneringen aan hem dan ik.»

HUMO De Chaplin-kinderen zijn allemaal goed terechtgekomen. Met kinderen van andere sterren loopt het vaak minder goed af.

Chaplin «Dat is echt wel dankzij onze ouders. En ook wel door Zwitserland. Zou het allemaal hetzelfde gelopen zijn als we in Amerika waren opgegroeid? Ik weet het niet. De Zwitsers zijn erg verlegen. En ze laten elkaar met rust. Daar was mijn vader blij om: hij kon rustig in het dorp rondwandelen. De mensen ke-

ken wel naar hem, maar zouden nooit op hem toestappen.

»We hadden een normaal leven: liepen hier school, gingen naar de dorpsdokter. In Amerika zou mijn vader altijd een turbulent leven gehad hebben.»

HUMO Spraken jullie wel eens over zijn verleden?

Chaplin «Nee, we leefden in het heden. Als ik aan hem denk, zie ik hem de krant lezen. Hij was erg aangedaan door de Vietnamoorlog. We spraken over **Johnson** die **Kennedy** opvolgde nadat hij was vermoord, maar bijna nooit over zijn werk. Hij had het allemaal achter zich gelaten. Let wel: hij was erg trots op wat hij bereikt had. Maar op de zaken ingaan: nee. Zo wilde hij ook nooit zijn filmgeheimen verklappen. In de

Michael Jackson poseert als Chaplins iconische zwerver die zich ontfermt over een weesjongetje in ‘The Kid’ (1921).

film ‘The Circus’ (1928) loopt de zwerver bijvoorbeeld een spiegelpaleis binnen: je ziet hem van alle kanten. Hoe vaak we hem gevraagd hebben: ‘Hoe heb je dat gedaan?’ Want je ziet nergens de cameraman. Maar hij zei alleen maar: ‘O, dat ben ik vergeten. Het is te lang geleden.’ (*lacht*)»

In 1967 maakte Chaplin zijn laatste film: ‘A Countess from Hong Kong’. Hoofdrolspelers **Marlon Brando** en **Sophia Loren** gingen constant met elkaar én met Chaplin in de clinch: de tijden waren veranderd en acteurs hadden een eigen willetje gekregen. Dat Chaplin al jarenlang geboycot werd in de Verenigde Staten, en dat zijn imago aan diggelen lag, maakte het einde van zijn filmcarrière des te pijnlijker.

MOVE LIKE MICHAEL

HUMO Wat zou u uw vader nog willen vragen mocht dat kunnen?

Chaplin «Goh, hij was mijn vader, ik kén hem. Ik zou hem liever vragen stellen over de mensen die hij ontmoet heeft. De persoon van **Albert Einstein** vind ik bijvoorbeeld fascinerend. Ze hebben elkaar in Amerika ontmoet, ze gingen samen uit eten en zo.»

HUMO Uw vader kende álle grootheden uit zijn tijd.

Chaplin «Klopt. De bezoeken van **Truman Capote** hier in Zwitserland herinner ik me nog goed: hij probeerde steeds mijn vader op de kast te krijgen met zijn pleidooien voor de doodstraf.»

De meest illustere Chaplin-fan moet wel **Michael Jackson** zijn. Hij deed ooit een foto-shoot verkleed als de zwerver en nam zijn favoriete Chaplin-song, ‘Smile’, op voor z’n ‘HISTORY’-plaat. Volgens sommigen leverde Chaplin zelfs de inspiratie voor Jacksons moonwalk, zie het dansje tijdens het nonsenslied op het einde van de film ‘Modern Times’.

Chaplin «Jackson is altijd een grote fan van mijn vader geweest. Ik heb hem twee keer ontmoet, hier bij ons thuis. De

eerste keer was in de jaren 80, toen mijn moeder nog leefde, en later, toen mijn broer en ik hier woonden, is hij nog eens op bezoek gekomen.»

HUMO Hoe was hij?

Chaplin «Raar. Typisch Amerikaans. Zijn auto kwam aangereden, en plots stond de tuin vol securitygorilla’s. Ik dacht dan: ‘Je bent in Zwitserland. Relax.’ Hij droeg dat witte mondmaskertje, omdat hij allergieën had, en problemen met zijn neus. Zodra hij binnen was, nam hij het af.

»Ik had de indruk dat hij zelf nog een kind was. Hij legde ook veel makkelijker contact met de kinderen in huis. Met veel plezier maakte hij foto’s met ons, de volwassenen, maar hij speelde toch liever met de kleinsten.»

Charlie Chaplin overleed op kerstdag 1977, en zelfs dood veroorzaakte hij tegen wil en dank nog een groot schandaal. Drie maanden na Chaplins heengaan werd zijn graf geschonden: twee Oost-Europese boefjes stalen de doodskist en begroeven ze in een maisveld. Ze vroegen telefonisch losgeld aan Oona, maar die reageerde laconiek: ze zei dat haar man een som losgeld van 300.000 Zwitserse frank voor een dode belachelijk zou hebben gevonden. Nadat de politie de boeven had ingerekend, werd Chaplin opnieuw begraven, deze keer onder een dikke laag beton. Tot vandaag – bijna veertig jaar na zijn dood – komen bewonderaars van over de hele wereld op het bankje aan zijn graf zitten.

HUMO Stel dat u maar één object uit het verleden van uw vader zou mogen behouden, wat zou dat dan zijn?

Chaplin «Dat heb ik al, en ik ben er trots op: ik heb de originele sofa uit de film ‘City Lights’ (1931) thuis. Die heb ik niet aan het museum gegeven. Enfin, ze hadden ’m ook niet nodig, want we wilden niet zomaar wat dingen achter glas tonen.»

HUMO Hij staat bij u thuis achter glas?

Chaplin «Nee, nee, nee. We kijken tv vanuit die sofa (*lacht*).»